

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛАДИЖИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**Методичні рекомендації
до самотійних робіт з дисципліни
«Казначейська справа»
для студентів спеціальності
№ 071
«Облік і оподаткування»**

Ладижин – 2024

Укладач: Ясенчук Т.В., .- викладач;

Програму розглянуто і затверджено на засіданні предметної (циклової) циклової комісії

Протокол № ____ від 26 липня 2024 року.

Голова циклової комісії _____ Гудзенко Н.М.

Процес навчання у закладі освіти передбачає здобуття студентами знань під час аудиторних лекційних і семінарських занять у комплексному поєднанні їх із самостійною та індивідуальною роботою на навчальній базі академії та поза її межами. Самостійна робота студентів формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентами знань. Реформування економіки України передбачає радикальні структурні зрушення на користь випереджального розвитку галузей. Функціонування галузей, у свою чергу, повинно спрямовуватись на задоволення потреб людини і наповнення внутрішнього споживчого ринку. Свого часу економічна криза, спад виробництва та криза платежів призвели до відсутності коштів на рахунках підприємств та госпрозрахункових організацій, через що загострились питання ефективного управління державними коштами та спрямуванням їх на першочергові потреби держави відповідно до Конституції України. Внаслідок цього стало очевидним, що існуючий стан справ потребував суттєвих змін у галузі виконання бюджету. Виникла нагальна потреба в удосконаленні процесу управління державними фінансами, пошуку нових організаційних форм касового виконання державного бюджету. Особливість нової системи, впровадженої інститутом казначейства, полягає в тому, що через цей орган здійснюється економічне, обов'язково цільове, витрачання коштів державного бюджету. А це дає можливість, по-перше, оперативно розпоряджатися грошовими ресурсами держави, по-друге, ефективно їх перерозподіляти, по-третє, нагромаджувати грошові ресурси з метою реалізації державних програм і зобов'язань. Як свідчить світовий досвід (органи казначейства є у більшості розвинених країн), наявність інституту казначейства сприяє ефективному виконанню державного бюджету, що, у свою чергу, забезпечує вирішення питань, пов'язаних з акумулюванням, використанням та перерозподілом державних коштів. Таким чином, Україна приєдналася до світової практики, пішла певною мірою відомим шляхом, але у специфічних умовах. Створення державного казначейства можна вважати історичною подією для країни. Це дало змогу закласти найвагомішу цеглину у фундамент побудови та становлення цілісної державної фінансової системи, а також стало ще однією віхою на шляху становлення України як незалежної, самостійної держави. Завдання дисципліни «Казначейська справа» полягає у вивченні питань, пов'язаних з впровадженням та становленням казначейської справи в Україні, а також реформуванням бюджетного процесу. У процесі навчання студенти повинні опанувати програмний матеріал, використовуючи рекомендовану літературу, відповісти на контрольні та тестові питання. Самостійна робота студентів має бути систематичною, послідовною, здійснюватися з використанням методико-технологічних прийомів та принципів, що дасть можливість студенту досконаліше опанувати предмет курсу. Передусім студент має усвідомити теоретичну та практичну значущість дисципліни; детально ознайомитися з найважливішими розділами курсу; усвідомити, що всі теми курсу взаємопов'язані. У даному посібнику висвітлено теми і питання курсу «Казначейська справа», які згідно із робочою програмою винесено на самостійне вивчення. Для опрацювання матеріалу подано список нормативної бази та літератури із зазначенням сторінок, короткі теоретичні відомості, ключові терміни і висновки, а також тести та перелік питань для самоконтролю.

Згідно з навчальними планами для самостійної підготовки до аудиторних занять студентами на пряму підготовки «Бухгалтерський облік і оподаткування» денної форми навчання відводиться 54 годин.

Самостійна робота студентів передбачає :

1. Опрацювання лекційного матеріалу.
2. Опрацювання навчальної та навчально-методичної літератури.
3. Вивчення законодавчих актів, що регулюють фінансову діяльність.

Тема 1

Становлення та розвиток казначейської справи в Україні.

СРС №1 (2 год)

Тема 1.2: Моделі обробки та надання інформації про касове надходження доходів до державного бюджету

План:

- 1.Банківська модель.
 - 2.Змішана модель.
 - 3.Казначейська модель.
- Література: Л-1, стор. 16-20

Тема 2

Нормативно-правове регулювання казначейської справи в Україні

СРС №2(2 год)

Тема 2.2: Нормативно-правові акти регулювання діяльності казначейства в Україні.

План:

1. Правові та інституційні засади діяльності Державного казначейства України
 2. Законодавча база регулювання діяльності ДКУ.
- Література:
Л-1, стор. 78-107, Л-17, стор. 216-230

Тема 3

Організаційна структура та бюджетні повноваження Державного казначейства України.

СРС №3 (2 год)

Тема 3.2: Бюджетні повноваження державного казначейства України.

План:

1. Складання, розгляд та прийняття Державного бюджету України.
 2. Виконання Державного бюджету України.
- Література:
Л-1, стор. 58-61, Л-17, стор. 94-110, Л-18, стор. 52-65

СРС №4(2 год)

Тема 3.3: Бюджетний процес в Україні

План:

1. Учасники бюджетного процесу та їх повноваження.
2. Складання звітності про виконання бюджету.

Література: Л-18, стор. 45-49

СРС №5 (2 год)

Тема 3.4: Бюджетне планування та прогнозування.

План:

1. Бюджетне планування.
2. Бюджетне прогнозування.

Література: Л-2, стор. 66-68

СРС №6(2 год)

Тема: Бюджетний календар.

План:

1. Порядок підготовки проекту закону про Державний бюджет України
2. Терміни прийняття рішень учасниками бюджетного процесу.

Література: Л-1, стор. 38-41

Тема 4

Платіжна система виконання бюджетів.

СРС №7 (2 год)

Тема 4.2: Сутність єдиного казначейського рахунку.

План:

1. Економічний зміст єдиного казначейського рахунку.
2. Призначення єдиного казначейського рахунку.

Література: Л-1, стор. 137-143, Л-16, стор. 155-176 ,Л-17, стор. 248-251
Л-18, стор. 109-114

СРС №8 (2 год)

Тема 4.4: Електронні платіжні документи.

План:

1. Система електронних платежів НБУ.
2. Призначення електронних платіжних документів.

3. Порядок обміну електронними платіжними документами у СЕП.
Література:Л-1, стор. 291-295, Л-18, стор. 143-147

СРС №9 (2 год)

Тема 4.5: Технологічна модель функціонування платіжної системи казначейства.

План:

1. Обробка відповідних платежів в СЕП.
2. Концепція створення системи електронних міжбанківських розрахунків нового покоління.

Література:Л-1, стор. 176-190, Л-17, стор. 300-308, Л-18, стор. 128-131

Тема 5

Казначейське обслуговування бюджетів за доходами.

СРС №10 (2 год)

Тема 5.2: Порядок обслуговування бюджетів за доходами.

План:

1. Відшкодування платникам податку на додану вартість.
 2. Розподіл доходів бюджету за встановленими нормативами відрахувань.
- Література: Л-1, стор. 190-192, Л-17, стор. 322-326, Л-18, стор. 167-169

СРС №11 (2 год)

Тема 5.3: Облік доходів бюджетів та складання звітності.

План:

1. Правові засади ведення обліку доходів бюджетів.
 2. Порядок обліку доходів бюджетів та складання звітності.
- Література: Л-1, стор. 326-331. Л-18, стор. 181-184

СРС №12 (2 год)

Тема 5.4: Зарахування платежів, що справляються митними органами.

План:

1. Надходження коштів до загального фонду державного бюджету.
 2. Надходження, що розподіляються між загальним та спеціальним фондом державного бюджету.
- Література:, Л-1, стор. 351-354, Л-18, стор. 175-180

СРС №13 (4 год)

Тема 5.5: Казначейське обслуговування місцевих бюджетів за доходами.

План:

1. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів за доходами
 2. Проведення операцій з платежами до місцевих бюджетів.
- Література:, Л-1, стор. 218-233, Л-17, стор. 354-372, Л-18, стор. 253-277

СРС №14 (2 год)

Тема 5.6: Операції з повернення надмірно або помилково сплачених коштів до бюджету.

План:

1. Порядок повернення надмірно сплачених коштів.
2. Порядок повернення помилково сплачених коштів.

Література: Л-1, стор. 318-322, Л-18, стор. 181-277

Тема 6

Обслуговування бюджетів за видатками

СРС №15 (2 год)

Тема 6.2: Перерахування бюджетних коштів через органи Державного казначейства.

План:

1. Порядок перерахування коштів.
2. Здійснення видатків за рахунок коштів спеціального фонду.
3. Казначейське обслуговування одержувачів коштів державного бюджету.

Література:Л-1, стор. 293-300, Л-17, стор. 418-421, Л-18, стор. 212-227

СРС №16 (2 год)

Тема 6.3: Організація роботи щодо виділення бюджетних асигнувань.

План:

1. Формування бази даних мережі розпорядників бюджетних коштів.
2. Забезпечення обліку бюджетних асигнувань.

Література:Л-1, стор. 212-215, Л-17, стор. 391-402

СРС №17(2 год)

Тема 6.5: Перерахування міжбюджетних трансфертів.

План:

1. Суть та призначення дотацій вирівнювання.
2. Субвенції з державного бюджету.

Література: Л-1, стор. 421-428, Л-18, стор. 290-293

Тема 7

Обслуговування державних цільових фондів

СРС №18 (2 год)

Тема 7.2: Казначейське обслуговування коштів від приватизації державного майна.

План:

1. Рахунки, на які зараховуються кошти від приватизації державного майна.
2. Нормативи відрахувань коштів.

Література:Л-9, стор. 451-453, Л-18, стор. 301-304

Тема 8

Бухгалтерський облік і звітність про виконання бюджетів.

СРС №20 (4 год)

Тема 8.2: Облікова політика державного казначейства.

План:

1. Система бухгалтерського обліку виконання бюджетів.
2. Економічна сутність та функції бюджетного обліку.

Література:Л-1, стор. 286-289, Л-17, стор. 484-491, Л-18, стор. 309-312

СРС №21 (2 год)

Тема 8.3: Структура плану рахунків.

План:

1. Призначення та побудова рахунків.
2. Відображення операцій з виконання бюджетів на рахунках бухгалтерського обліку.

Література:Л-1, стор. 293-297, Л-16, стор. 134-155Л-17, стор. 497-507, Л-18, , стор. 324-331

СРС №22 (4 год)

Тема 8.6: Складання та подання звітності про виконання бюджетів.

План:

1. Складання та подання звітності про виконання бюджетів.
2. Розгляд звітності про виконання бюджетів органами держказначейства.

Література:Л-1, стор. 570-575, Л-18, стор. 376-381

СРС №23 (2 год)

Тема 8.6: Терміни подання та розгляд звітності про виконання бюджетів.

План:

3. Терміни подання звітності про виконання бюджетів.
4. Розгляд звітності про виконання бюджетів.

Література:Л-9, стор. 574-581, Л-18, стор. 376-381

Тема 9

Контроль у системі казначейства

СРС №24(2 год)

Тема 9.2: Проблеми і напрями вдосконалення роботи органів державного фінансового контролю

План:

1. Заходи по подоланню проблем щодо ефективної організації проведення фінансового контролю.
2. Перспективи удосконалення фінансового контролю.

Література: Л-9, стор. 331-354, Л-16, стор. 376-405, Л-17, стор. 581-596, Л-18, стор. 381-400

СРС №25 (2 год)

Тема 9.3: Організація фінансового контролю в системі казначейства

План:

1. Зміст і призначення фінансового контролю.
2. Види, форми та методи фінансового контролю.
3. Органи державного фінансового контролю, їх функції.

Література: Л-1, стор. 331-354; Л-16, стор. 376-405; Л-17, стор. 581-596; Л-18, стор. 381-400

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОБОТИ З ЛІТЕРАТУРОЮ

Опрацювання матеріалу потрібно починати з прочитання всього тексту. Після прочитання тексту необхідно: 1 Виділити основне; 2 Усвідомити зв'язок між теоретичними положеннями і практикою; 3 Закріпити прочитане у свідомості; 4 Пов'язати нові знання з попередніми у даній галузі; 5 Перейти до заключного етапу засвоєння і опрацювання - записам. У процесі роботи над темою тлумачення спеціальних термінів та понять знаходити в словнику іншомовних слів, словниках технічних термінів та у додатку до самостійної роботи. Незрозумілі місця, фрази, вирази перечитувати декілька раз, щоб зрозуміти їхній смисл. У тексті зустрічаються окремі слова, фрази, або цілі речення, що виділені курсивом, жирним шрифтом, це свідчить про акцент автора на основному. Записи необхідно вести розбірливо і чітко. Вони можуть бути короткі або розгорнуті, повинні носити тезисний характер і бути логічно послідовними. Для зручності користування записами необхідно залишати поля для заміток і вільні рядки для доповнень. Записи не повинні бути одноманітними.

В них необхідно виділяти важливі місця, головні слова, які акцентуються різним шрифтом або різним кольором шрифтів, підкреслюванням, замітками на полях, рамками, стовпчиками тощо. Записи можуть бути у вигляді конспекту, простих або розгорнутих тез, цитат, виписок. Конспект (лат. огляд) - це коротка, стисла, послідовно викладена за текстом універсальна форма запису основного змісту прочитаного, яка може супроводжуватись різними вищезгаданими записами. Складання конспекту зводиться до коротких записів змісту кожного заголовку плану. Виділяючи основні думки, положення, підтвердження прикладами. Всі питання плану повинні бути пов'язані між собою. Виписки використовуються за необхідності викладання найбільш важливих місць, фактів, цифрових даних, точного формулювання правил та

законів. Цитата (лат. визнавати) - це послідовний вислів, яким підкреслюється положення тексту. Вона зберігає гостроту висловлювання автора, виписується послідовно, грамотно і вказується джерело цитати. Навички конспектування виробляють уміння студента до написання рефератів. Реферат (лат. докладувати, повідомляти) - це короткий виклад суттєвості змісту якоїнебудь книги, теми, чи окремого питання прочитанного джерела. Реферат викладають у вигляді вільного запису своїми словами, дотримуючись послідовності фактів згідно з джерелами і супроводжуючі текст виписками, цитатами, ілюстративними матеріалами. Необхідно привчити студентів користуватись великою кількістю джерел для написання реферату. Це дає можливість повноцінно висвітлювати тему і навчитись зіставляти вислови, думки, що є рушійним фактором до навичок елементів дослідницького мислення.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Адміністративний контроль — це сукупність процедур, згідно яких керівництво органу Державного казначейства делегує свої повноваження, зокрема ефективність, продуктивність та безпека процедур обробки інформації; наявність процедур, які чітко розмежовують завдання та відповідальність служб і працівників органу Державного казначейства; збереження цінностей та активів; безпека працівників органу Державного казначейства.

Безготівкові розрахунки — перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки утримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки утримувачів коштів. Ці розрахунки проводяться банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді

Бухгалтерський контроль — це сукупність процедур, що дають змогу забезпечити збереження активів бюджетів та достовірність звітності, що складається на основі даних, отриманих від підрозділів, які відповідають за проведення конкретних операцій.

Бухгалтерський облік — процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Бюджет — план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Бюджети місцевого самоврядування — бюджети територіальних громад сіл, селищ (в тому числі кредитування за вирахуванням погашення) та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими ознаками відповідно до законодавства України та міжнародних стандартів.

Бюджетна програма — систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій. Бюджетна система України — сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права.

Бюджетна установа — орган, установа чи організація, визначена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевих бюджетів. Бюджетне асигнування — це повноваження розпорядника бюджетних коштів щодо розподілу між підвідомчими структурами виділених йому бюджетних асигнувань із загального фонду державного бюджету або на використання бюджетних призначень.

Бюджетне зобов'язання — будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому.

Бюджетне фінансове зобов'язання — 'язання розпорядника або одержувача бюджетних коштів сплатити кошти за будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, тобто — кредиторська заборгованість та/або попередня оплата, яка передбачена законодавством;

Бюджетне планування — система обґрунтованих заходів щодо визначення критеріїв розподілу коштів і використання фінансових ресурсів. Бюджетне правопорушення — недотримання учасником бюджетного процесу, встановленого Бюджетним кодексом та іншими нормативно - правовими актами порядку складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету чи звіту про виконання бюджету.

Бюджетне призначення — повноваження, надане головному розпоряднику бюджетних коштів Бюджетним кодексом, законом про Державний бюджет України або рішенням про місцевий бюджет, що має кількісні та часові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

Бюджетний запит — документ, підготовлений розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступний бюджетний період.

Бюджетний період — час, впродовж якого є чинним затверджений бюджет

Бюджетний процес — регламентована нормами права діяльність, пов'язана із складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що складають бюджетну систему України.

Бюджетний розпис — документ, в якому встановлюється розподіл доходів та фінансування бюджету, бюджетних асигнувань головним розпорядникам бюджетних коштів по певних періодах року відповідно до бюджетної класифікації.

Бюджетні рахунки — це рахунки, які відкриваються в органах Державного казначейства для зарахування надходжень, здійснення операцій клієнтів з бюджетними коштами та здійснення операцій, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх і внутрішніх боргових зобов'язань, загальнодержавних видатків, а також рахунки для обліку операцій із фінансування бюджетів.

Бюджетні рахунки для зарахування надходжень (рахунки за надходженнями) — рахунки для зарахування податкових, неподаткових, інших надходжень, справляння яких передбачено законодавством України, включаючи трансферти, дарунки, гранти та кошти, залучені до бюджетів від розміщення цінних паперів, отриманих кредитів тощо.

Бюджетні рахунки для операцій клієнтів з бюджетними коштами — рахунки для здійснення операцій за асигнуваннями, передбаченими на виконання відповідних заходів у місцевих бюджетах, які відкриваються розпорядникам коштів і поділяються на: а) реєстраційні рахунки, які відкриваються розпорядникам коштів бюджетів за відповідними кодами бюджетної класифікації видатків для обліку операцій з виконання загального фонду кошторисів; б) спеціальні реєстраційні рахунки, які відкриваються розпорядникам коштів бюджетів за відповідними кодами бюджетної класифікації видатків для обліку операцій з виконання спеціального фонду кошторисів.

Видатки бюджету згідно з Бюджетним кодексом — це кошти, що спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом, за винятком коштів на погашення основної суми боргу та повернення надміру сплачених до бюджету сум. У Кодексі наводиться також термін витрати бюджету, під яким слід розуміти видатки бюджету та кошти на погашення основної суми боргу.

Витрати бюджету — видатки бюджету та кошти на погашення основної суми боргу

Виписка з рахунку — документ, у якому вказують суми операцій, а також початковий та кінцевий залишки коштів на рахунку.

Відкриті асигнування — це право, надане головним розпорядникам та розпорядникам бюджетних коштів нижчого рівня, щодо розподілу виділених асигнувань загального і спеціального фондів Державного бюджету підвідомчим

установам (одержувачам бюджетних коштів) та використання бюджетних асигнувань з урахуванням взятих зобов'язань.

Внутрішній казначейський контроль — це сукупність процедур, які забезпечують достовірність та повноту інформації, яка передається керівництву Державного казначейства, дотримання положень нормативних актів під час здійснення операцій Державного казначейства з виконання бюджетів.

Внутрішньодержавна платіжна система — платіжна система, в якій платіжна організація є резидентом та яка провадить свою діяльність і забезпечує проведення переказу коштів суто в межах України.

Головні розпорядники бюджетних коштів — бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до положень Бюджетного Кодексу отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень. Готівка (готівкові кошти) — це грошові знаки національної валюти України — банкноти і монети, у тому числі обігові, пам'ятні та ювілейні монети, які є дійсними платіжними засобами.

Готівкові розрахунки — платежі готівкою підприємств (підприємців) та фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), а також за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна.

Державна гарантія — зобов'язання держави в особі Кабінету Міністрів України, що діє через Міністерство фінансів України, повністю або частково виконати платежі на користь кредитора у випадку невиконання позичальником, іншим німе Україна, зобов'язань щодо повернення грошових коштів на умовах строковості та платності.

Державне казначейство — це самостійна організаційна одиниця, яка формує власну кадрову, господарську та інформаційно-технічну політику розвитку казначейської системи.

Державний борг (борг місцевого самоврядування) — загальна сума заборгованості держави (місцевого самоврядування), яка складається з усіх випущених і непогашених боргових зобов'язань держави (місцевого самоврядування), включаючи боргові зобов'язання держави (міських рад), що вступають в дію в результаті виданих гарантій за кредитами, або зобов'язань, що виникають на підставі законодавства або договору;

Державний внутрішній борг України — строкові боргові зобов'язання Уряду України у грошовій формі. Складається із заборгованості минулих років та заборгованості, що знову виникає по боргових зобов'язаннях Уряду України.

Державний зовнішній борг — це сукупність боргових зобов'язань держави, що виникли в результаті запозичення держави на зовнішньому ринку.

Державні запозичення — залучення державою в особі Кабінету Міністрів України, через Міністерство фінансів України грошових коштів, іншого майна та майнових прав, яке передбачає прийняття зобов'язань щодо грошових коштів на умовах строковості, платності та повернення.

Державні цільові фонди — це фонди, створені відповідно до законів України, які формуються за рахунок визначених законами України податків, зборів (обов'язкових платежів) юридичних осіб незалежно від форм власності та фізичних осіб.

Дефіцит бюджету — перевищення видатків бюджету над його доходами. Дотація вирівнювання — міжбюджетний трансферт на вирівнювання доходної спроможності бюджету, який його отримує.

Доходи державного бюджету — це фінансові ресурси держави, що використовуються для виконання функцій, закріплених законами за державою

Доходи державного бюджету утворюються за рахунок надходжень на безповоротній основі, справляння яких передбачене законодавством України.

Доходи від операцій з капіталом охоплюють реалізацію основного капіталу, державних запасів, землі та нематеріальних активів і включають: надходження від продажу основного капіталу; надходження від реалізації державних запасів товарів; надходження від продажу землі та нематеріальних активів; податки на фінансові операції та операції з капіталом.

Економічний аналіз — взаємопов'язані й взаємозумовлені методи вивчення і наукового дослідження певних явищ, процесів, дій, результатів. У економіці застосовується з метою виявлення закономірностей і тенденцій розвитку економічних процесів, встановлення та оцінки основних факторів, що позитивно чи негативно впливають на показники ефективності. Результати економічного аналізу використовують для прогнозування і перспективного планування економічних процесів, а також для розробки програм і рекомендацій подальшого ефективного розвитку, прибуткової діяльності.

Електронний розрахунковий документ — документ, інформація в якому представлена у формі електронних даних, включаючи відповідні реквізити розрахункового документа, який може бути сформований, переданий, збережений і перетворений у візуальну форму представлення електронними засобами.

Електронні документи — розрахункові документи, повідомлення визначеного формату, які містять встановлені реквізити і несуть інформацію про перерахування коштів у вигляді файлу при передачі електронною поштою.

Єдиний казначейський рахунок (ЄКР) — це рахунок, відкритий Державному казначейству України в Національному банку України для обліку коштів та

здійснення розрахунків у Системі електронних платежів Національного банку України.

Загальна фінансова звітність про виконання бюджетів — це звітність органів Державного казначейства України та розпорядників бюджетних коштів, яка використовується для ухвалення управлінських рішень щодо виконання бюджетів Державним казначейством України, а також Міністерством фінансів України, Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою України, податковими органами, органами статистики, та для відкритого опублікування.

Закон про Державний бюджет України — закон, який затверджує повноваження органам державної влади здійснювати виконання Державного бюджету України протягом бюджетного періоду. Залишок бюджетних коштів — обсяг коштів на рахунках відповідного бюджету та розпорядників коштів цього бюджету на кінець дня.

Запозичення — операції, пов'язані з отриманням бюджетом коштів на умовах повернення, платності та строковості, в результаті яких виникають зобов'язання держави чи місцевого самоврядування перед кредиторами. Зобов'язання — це відповідальність розпорядника коштів бюджету як споживача товарів, робіт, послуг, що виникає із договорів (угод, замовлень), згідно з якими він повинен сплатити належну суму виконавцю за умов реалізації цих договорів.

Комплексна система захисту інформації (КСЗІ) — сукупність організаційних і інженерних заходів, програмно-апаратних засобів, що забезпечує в АС захист інформації від несанкціонованих дій щодо неї, зокрема, від несанкціонованого доступу.

Інші бюджетні рахунки — рахунки, які відкриваються за відповідними кодами бюджетної класифікації для здійснення операцій з обслуговування внутрішніх та зовнішніх боргових зобов'язань держави та, в окремих випадках, для здійснення загальнодержавних видатків, передбачених законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Казначейська політика — це політика використання можливостей уряду справляти податки і здійснювати витрати Державного бюджету для регулювання рівня ділової активності та вирішення різних соціальних задач.

Кліринг — механізм, що охоплює збирання, сортування, реконструкцію та проведення взаємозаліку зустрічних вимог учасників платіжної системи, а також обчислення за кожним із них сумарного сальдо за визначений період між загальними обсягами вимог та зобов'язань.

Коефіцієнт вирівнювання — коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотації вирівнювання та коштів, що передаються до Державного бюджету України з місцевих бюджетів, з метою зміцнення доходної бази бюджетів місцевого самоврядування.

Конфіденційність інформації — це властивість інформації бути недоступною для несанкціонованого ознайомлення. Конфіденційність властива лише інформації з обмеженим доступом.

Кореспондентські відносини ДКУ — це договірні відносини між ДКУ та НБУ стосовно здійснення платежів, розрахунків, що їх виконує НБУ за дорученням ДКУ і його коштом.

Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування — податки і збори (обов'язкові платежі), що закріплені Бюджетним кодексом на постійній основі за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються у визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.

Кошторис є основним плановим документом бюджетної установи, який надає повноваження на отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання установою своїх функцій і досягнення цілей, визначених на бюджетний період згідно з бюджетними призначеннями.

Кредитування за вирахуванням погашення — операції, пов'язані з наданням коштів з бюджету на умовах повернення, платності та строковості, в результаті яких з'являються зобов'язання перед бюджетом, та операції, пов'язані з поверненням цих коштів до бюджету.

Меморіальний ордер — розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунка платника і внутрішньобанківських операцій відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Мережа розпорядника — згрупована розпорядником коштів бюджету згідно з чинним законодавством вичерпна інформація щодо установ (організацій), які у своїй діяльності підпорядковані цьому розпоряднику, та діяльність яких координується через нього, а також підприємств, розрахункових організацій, що не мають статусу бюджетних установ, які одержують безпосередньо через цього розпорядника кошти з бюджету як фінансову підтримку, або уповноважені органами державної влади на виконання державних цільових програм та надання послуг.

Міжбюджетні відносини — це відносини між державою та місцевим самоврядуванням

Міжбюджетні трансфerti — кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Місцевий фінансовий орган — установа, що відповідно до законодавства України здійснює функції по складанню, виконанню місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету.

Місцеві бюджети — це обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування. До складу бюджетів місцевого самоврядування відносять бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань.

Надходження до бюджету — доходи бюджету та кошти, залучені в результаті взяття боргових зобов'язань органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим або органами місцевого самоврядування.

Не бюджетне зобов'язання — будь-яке зобов'язання за коштами державного та/або місцевих бюджетів, узяті розпорядниками або одержувачами бюджетних коштів без відповідних бюджетних асигнувань або ж з перевищенням повноважень, установлених Бюджетним кодексом України, законом України про Державний бюджет України та рішенням про місцевий бюджет на відповідний рік. Не бюджетні рахунки — рахунки, які відкриваються органами Державного казначейства України у випадках, передбачених законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, підприємствам, установам, організаціям за операціями, що не належать до операцій з виконання бюджетів.

Неподаткові надходження включають усі безповоротні надходження, крім доходів від продажу капіталу, всі надходження по штрафх і санкціях, крім штрафів за порушення податкового законодавства, а також добровільні, невідплатні поточні надходження з недержавних джерел.

Обстеження — збір та реєстрація даних огляду, моніторингу та інших процедур, пов'язаних з визначенням наявності або відсутності регульованого шкідливого організму в даній зоні (ареалі).

Одержувачі бюджетних коштів — це підприємства і госпрозрахункові організації, громадські та інші організації, що не мають статусу бюджетної установи, які одержують кошти з бюджету як фінансову підтримку або уповноважені органами державної влади на виконання загальнодержавних програм, надання послуг безпосередньо через розпорядників.

Оперативний звіт — щоденний, тижневий, декадний або звіт за інший період, який визначено Державним казначейством України.

Органи стягнення — податкові, митні та інші державні органи, яким відповідно до закону надано право стягнення до бюджету податків, зборів (обов'язкових платежів) та інших надходжень.

План рахунків бухгалтерського обліку виконання Державного та місцевибюджетів органами Державного казначейства — систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, що використовується для детальної та повної реєстрації всіх фінансових операцій і забезпечення потреб складання фінансової звітності згідно з вимогами бюджетного процесу на відповідний бюджетний рік.

Платежі державного бюджету — переказ коштів від держави до зовнішнього утримувача і навпаки — від зовнішнього утримувача до держави.

Платіж — погашення зобов'язання, що виникло в поточному або попередніх бюджетних періодах.

Платіжна вимога — розрахунковий документ, що містить вимогу стягувала або при договірному списанні утримувача до обслуговуючого платника банку здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок утримувача.

Платіжна вимога-доручення — розрахунковий документ, що містить вимогу утримувача безпосередньо до платника сплатити суму коштів та доручення платника банку, що його обслуговує, здійснити переказ визначеної платником суми коштів зі свого рахунка на рахунок отримувача.

Платіжна система — це платіжна організація, члени платіжної системи та сукупність відносин, що виникають між ними при проведенні переказу грошей. Платіжна система виконання державного бюджету є частиною національної платіжної системи, у якій держава виконує функції отримувача і відправника платежів державного бюджету.

Платіжна інструкція — розрахунковий документ, який містить доручення платника банку або іншій установі — члену платіжної системи, що його обслуговує, здійснити переказ визначеної в ньому суми коштів зі свого рахунка на рахунок отримувача.

Перевірка — це обстеження та вивчення окремих сторін

Переказ коштів — рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі. Ініціатор та утримувач можуть бути однією і тією ж особою. Повноваження на майбутні бюджетні зобов'язання — повноваження на взяття бюджетного зобов'язання здійснювати платежі в бюджетному періоді, що настає після закінчення поточного бюджетного періоду.

Податкові надходження — це передбачені податковим законодавством України загальнодержавні і місцеві податки, збори та обов'язкові платежі. У Бюджетному кодексі закріплено, що податкові надходження державного бюджету справляються відповідно до чинного податкового законодавства.

Позабалансові рахунки — рахунки, що використовуються для обліку цінностей та документів, які не належать ні до активів, ні до пасивів, зокрема: розрахункових документів, які не оплачені в строк.

Політика бухгалтерського обліку виконання державного бюджету — принципи, методи, договори, правила та процедури, до яких вдаються учасники бюджетного процесу під час підготовки та представлення фінансових звітів.

Проект бюджету — проект плану формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, що здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду, який є невід'ємною частиною проекту закону про державний бюджет або проекту рішення відповідної ради про місцевий бюджет.

Профіцит бюджету — перевищення доходів бюджету над його видатками.

Рахунок — це спосіб групування фінансово-економічної інформації для її фінансової господарської діяльності підприємства, організації, установи або їх підрозділів. поточного відображення в бухгалтерському обліку і для здійснення контролю за рухом і станом коштів: за їх надходженням, зарахуванням і перерахуванням за призначенням.

Ревізія — найбільш розповсюджений метод бюджетного контролю; це система контрольних дій, які направлені на всебічну перевірку фінансової господарської діяльності підприємств, установ, організацій, а також роботи фінансових органів щодо складання і виконання бюджету з метою встановлення законності проведених операцій, дотримання фінансової дисципліни, порядку і правил організації обліку, достовірності звітності. Реєстр бухгалтерського обліку — документ для систематизації реєстрації та накопичення інформації, яка міститься у первинних документах з метою відображення її на рахунках обліку і у бухгалтерській звітності.

Реєстри синтетичного та аналітичного обліку операцій — носії спеціального формату у вигляді відомостей, книг, журналів, карток обліку тощо. їх призначення полягає у хронологічному, систематичному чи комбінованому накопиченню, групуванню та узагальненню інформації з первинних документів.

Рішення про місцевий бюджет — нормативно-правовий акт відповідної ради, виданий в установленому законодавством України порядку, що містить затверджені повноваження відповідно місцевій державній адміністрації або виконавчому органу місцевого самоврядування здійснювати виконання місцевого бюджету протягом бюджетного періоду.

Розпорядники бюджетних коштів — бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету.

Система електронних міжбанківських переказів Національного банку (СЕМП) — складається із системи електронних платежів (СЕП) та системи термінових переказів (СТП), координацію роботи яких забезпечує система моніторингу технічних рахунків (СМТР).

Система електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ) — державна платіжна система, що забезпечує здійснення розрахунків в електронній формі між банками як за дорученням клієнтів, так і за зобов'язаннями банків на всій території України.

Система термінових переказів (СТП) НБУ — це складова частина СЕМП, що забезпечує проведення міжбанківських переказів в режимі реального часу з індивідуальним обробленням міжбанківських електронних розрахункових документів, за якими списання грошей з кореспондентського рахунку банківської установи платника та зарахування грошей на кореспондентський рахунок банківської установи отримувача виконується одночасно.

Субвенції — міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про надання субвенції.

Технічний захист інформації (ТЗІ) — це діяльність, спрямована на забезпечення інженерно-технічними заходами конфіденційності, цілісності та доступності інформації, а об'єктом захисту є важлива для держави, суспільства та особи інформація, в тому числі відкрита, охорона якої забезпечується відповідно до законодавства.

Трансакційна автоматизована система Казначейства (ТАСК) — це система реєстрації, обліку, організації платіжного документообігу, генерації звітності щодо фінансових операцій, які здійснюються учасниками бюджетного процесу в ході їхньої діяльності та виконання державного бюджету, місцевих бюджетів, а також спеціальних та інших власних коштів установ та організацій, що утримуються за рахунок цих коштів.

Трансферти — це кошти, одержані від інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі.

Управління державним боргом — комплекс заходів, що приймаються державою в особі її уповноважених органів щодо визначення місць і умов розміщення і погашення державних позик, а також забезпечення гармонізації інтересів позичальників, інвесторів і кредиторів.

Учасники безготівкових розрахунків — банки та їх філії, підприємства, фізичні особи, з рахунків яких списуються або на рахунки яких зараховуються кошти.

Учасник платіжної системи — юридична або фізична особа — суб'єкт відносин, що виникають при проведенні переказу коштів, ініційованого за допомогою платіжного інструмента цієї платіжної системи.

Фінансова (бухгалтерська) звітність — це система взаємопов'язаних узагальнюючих показників, що відображають фінансовий стан бюджету та результати його виконання за звітний період. Метою складання фінансової звітності про виконання бюджету є надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан і виконання бюджету користувачам для прийняття економічних рішень.

Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості — гарантований державою в межах наявних бюджетних ресурсів рівень фінансового забезпечення

повноважень місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів місцевого самоврядування, що використовується для визначення обсягу міжбюджетних трансфертів.

Фінансування бюджету — надходження та витрати у зв'язку із зміною обсягу боргу, а також зміною залишку готівкових коштів по бюджету, які використовуються для покриття різниці між доходами і видатками бюджету

III.Список літератури:

Основний

1. Галушка Є.О., Охрімівський О.В., Гончарук Я.М. Казначейська справа: Підручник, 2-е видання: доповнене та перероблене/ Львів: «Магнолія 2006», 2016.-580 с.
2. Огнатовський К.М., назарчук О.І., Сушко Н.І., Казначейська справа. У 2-х т. - К.: НВІ»АВГ 2014.
3. Свірко С.В. Облік виконання Бюджету: І навч.-метод, посіб. Для сам ост. Вивч. дисц. -К.: КНЕУ, 2014, 290 с.
4. Форкун І .В., Шацька В.М., Фролова Н.Л. Основи казначейської справи: Навч. посібник . - Львів: І «Новий світ – 2000»,2017 -516 с.
5. Юрій С.І., Стоян В.І., Данилевич О.С. Казначейська система: - Тернопіль: Карт-бланш, 2010. 590 с.

Додатковий

6. Бюджетний кодекс України: Закон України № 2456-УІ: прийнятий Верховною Радою 08 липня 2010р.
7. Інструкція про складання органами Державної казначейської служби України звітності про виконання Зведеного бюджету України, Державного бюджету України і бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя: Наказ Державної казначейської служби України від 13.02.2012 № 53
8. Інструкція про складання органами Державної казначейської служби України фінансової та бюджетної звітності про виконання місцевих бюджетів: Наказ Державної казначейської служби України від 08.02.2012 № 49 (у редакції наказу Державної казначейської служби України від 23.01.2013 №21)
9. Інструкція про складання органами Державної казначейської служби України звітності про виконання державного бюджету: Наказ Державної казначейської служби України від 13.02.2012 № 52
10. Про Державну казначейську службу України: Указ Президента України від 13.04.2011 р. №460/2011 «
11. Про створення внутрішньої платіжної системи Державного казначейства: Постанова КМУ від 15 вересня 1999 року № 1721.
12. Порядок управління єдиним казначейським рахунком від 11.02.2002 року №23
13. Про затвердження інструктивної бази: Наказ Державного казначейства України від 28 листопада 2000 року №119

14. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету: Наказ МФУ від 29.01.2013 № 43
15. Про затвердження Порядку взаємодії органів державної податкової служби, місцевих фінансових органів та органів Державного казначейства України в процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань: Наказ Державної податкової адміністрації України, Міністерства фінансів України та Державного казначейства України від 21.12.2010 № 974/1597/499.
16. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України// Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 215
17. Про затвердження Порядку заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів: Наказ Міністерства фінансів України від 24.07.2015 № 666
18. Про затвердження Порядку взаємодії територіальних органів Міністерства доходів і зборів України, місцевих фінансових органів та територіальних органів Державної казначейської служби України у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань: Наказ Міністерства доходів і зборів України та Міністерства фінансів України від 30.12.2013 № 882/1188

Інтернет-ресурси

19. Інтернет-сайт Національного банку України. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
20. Інтернет-сайт Нацкомфінпослу. - Режим доступу: <http://www.dfp.org.ua>
21. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України - Режим доступу: www.treasury.gov.ua
22. Інтернет-сайт Міністерства фінансів України. - Режим доступу: <http://www.minfm.gov.ua>
23. Інтернет-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
24. Інтернет-сайт Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.eov.ua>